

PLEINEN WAT DOEN WE ERMEE?

SAMEN STAD MAKEN IN BEZUIDENHOUT-OOST

Tijdelijk nieuw ingericht De Silleplein. Foto Werkgroep Pleinen Bezuidenhout

Dankzij het uitbreidingsplan van Berlage van 1908 heeft Bezuidenhout-Oost veel pleinen en pleintjes. Dat is een rijk bezit in een dichtbevolkte wijk, maar dan komt het er wel op aan hoe die pleinen zijn ingericht en hoe zij worden gebruikt. Daarover is in de afgelopen jaren veel gesproken in de wijk met als resultaat dat het eerste vernieuwde plein op 1 maart door de wethouder officieel is ‘geopend’.

Werk met werk maken

De aanleiding voor het hele veranderingsproces was de noodzaak om de riolering te vervangen. In het kader van ‘werk met werk maken’ werden gelijktijdig de betreffende straten heringericht en 500 extra parkeerplaatsen gerealiseerd. Het overleg hierover met de bewoners vond straat voor straat plaats. Vaak neigden de bewoners ernaar om hun straten te verfraaien met bijv. meer bomen, waardoor het behalen van extra 500 parkeerplaatsen dreigde te worden verschoven naar de pleinen aan het einde van die straten. Toen dit scenario ter tafel kwam op een buurtparticipatieavond, rees de vraag: wat willen wij als buurt eigenlijk met onze pleinen? Een groep reeds actieve bewoners heeft toen het initiatief genomen om de ‘werkgroep pleinen Bezuidenhout’ te vormen. Dit is uitgegroeid tot een uniek project waarbij de werkgroep niet zozeer wilde participeren, maar de gemeente heeft uitgedaagd om een volwaardige samenwerking aan te gaan tussen bewoners, gemeente en de ontwerpers van het Ingenieursbureau Den Haag. Het pleinenproject kreeg de volle steun van zowel de Dienst Stedelijke Ontwikkeling als het stadsdeel. Dat bleek zeer waardevol in de soms taaie processen achter de schermen tussen de diverse gemeentelijke instellingen, die allemaal hun eigen kaders, protocollen en belangen hebben.

Werkgroep en draagvlak

De rol van de werkgroep was het organiseren van het draagvlak vanuit de buurt. Een van de eerste stappen was een enquête waarin gevraagd werd waaraan de bewoners vooral behoefte hadden. Met stip bovenaan de wensenlijst voor de pleinen stonden meer groen en ontmoeten. Op het punt van het parkeren was de uitkomst verrassend: dit bleek aanzienlijk minder prioriteit te hebben dan verwacht. Ook de respons was opvallend: 9%. Dat lijkt niet veel, maar 750 buurtbewoners die hun wensen kenbaar maken overstijgt de opkomst bij reguliere inspraakavonden en de respons op gemeente-enquêtes ruimschoots (2 à 3%). De uitkomst van de enquête was daardoor representatief en zijn vervolgens door het Ingenieursbureau vertaald in zowel een masterplan als in deelontwerpen per plein. Deze eerste schetsen werden tijdens speciale bewonersavonden (pleingesprekken) per plein gepresenteerd en besproken. Op basis van de input daarop zijn de ontwerpen gemaakt.

Resultaat

Er was over het algemeen veel draagvlak in de wijk voor de aanpak gericht op meer groen en ontmoeten. Toch bleven er uiteraard ook bezwaren bestaan van bewoners zich niet herkenden in de uitkomsten van de enquête of zich niet konden vinden in de concrete uitwerking van de herinrichting van de pleinen. Zo was er bijvoorbeeld een situatie waarbij vooral oudere buurtbewoners aan een plein wonen en veel gezinnen met kinderen in de aangrenzende straten. Voor de bewoners van het plein was het niet nodig dat er speelplekken kwamen. Bovendien vonden zij dat ze de enige belanghebbenden waren als het over ‘hun plein’ ging. Luid klagend meldden

zij zich bij de gemeentelijke instantie en in een reflex neigde de gemeente vrij snel hieraan toe te willen geven, waardoor het uitgebreide open inspraakproces met de buurt teniet dreigde te worden gedaan. In samenspraak met alle partijen werd besloten een extra pleingsprek in te lassen, waardoor iedereen de kans kreeg om op basis van de reeds herziene plannen zijn zegje te doen. Hierdoor zijn de bezwaarmakers, die zich erop beriepen namens de buurt te spreken, ook geconfronteerd met 'het andere perspectief' waardoor een compromis kon worden bereikt. In één situatie bleek zelfs dat voor- en tegenstanders van het ontwerp er niet zonder hulp uitkwamen. Op aangeven van de werkgroep heeft de gemeente het betreffende plein een tijdelijke inrichting gegeven, zodat bewoners de voorgestelde situatie in de praktijk konden ervaren om daarna een besloten en definitieve stemronde

onder bewoners en direct omwonenden te houden. Voor het realiseren van het experiment aan het De Silleplein was in de zomer van 2017 een straat afgezet voor het verkeer en met groen en zitgelegenheiten ingericht om gedurende drie maanden als ontmoetingsplek voor de buurt te functioneren. Voorstanders van de voorgestelde situatie bleken een kleine meerderheid te hebben waardoor het voorstel is doorgevoerd. De komende jaren zullen vrijwel alle pleinen in Bezuidenhout-Oost stuk voor stuk aan de beurt komen. Terugkijkend op het proces en het tussentijdse resultaat, is Melvin Kaersenhout, een van de initiatiefnemers, redelijk tevreden. Burgerparticipatie is veel werk en vraagt om een lange adem, maar het is de moeite waard om zo samen stad te maken.

Melvin Kaersenhout en Jacob Bijl

Het pleintje in de Stuyvesantstraat vóór de vernieuwing. Foto Werkgroep Pleinen Bezuidenhout

en na de vernieuwing. Foto Werkgroep Pleinen Bezuidenhout